

DECIZIA nr.145
din 16 martie 2022

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.II alin.(6) din
Legea nr.130/2015 pentru completarea Legii nr.567/2004 privind statutul
personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al
parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul
Institutului Național de Expertize Criminalistice și ale art.68⁵ din Legea
nr.567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor
judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care
funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice**

Publicată în Monitorul Oficial nr.487 din 17.05.2022

Valer Dorneanu	- președinte
Cristian Deliorga	- judecător
Marian Enache	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Gheorghe Stan	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Elena-Simina Tănăsescu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Bianca Drăghici	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.II alin.(6) din Legea nr.130/2015 pentru completarea Legii nr.567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice și ale art.68 din Legea nr.567/2004, excepție ridicată de Georgeta Bușoi în Dosarul nr.39716/3/2018 al Tribunalului București – Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, de Aneta Balta, Elena Maria Bungărdean și Elena Manole, în Dosarul nr.3641/30/2018 al Tribunalului Timiș – Secția I civilă și de Aurica Costea în Dosarul nr.33293/3/2018 al Curții de Apel București – Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și care formează obiectul Dosarelor Curții Constituționale nr.747D/2019, nr.1019D/2019 și nr.2756D/2019.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 2 noiembrie 2021, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu, și au fost consemnate în încheierea de ședință din acea dată când Curtea a dispus conexarea Dosarelor nr.1019D/2019 și nr.2756D/2019 la Dosarul nr.747D/2019 și, în temeiul art.57 și al art.58 alin.(3) din Legea nr.47/1992 și în aplicarea art.76 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a dispus întocmirea de adrese către curțile de apel pentru a comunica jurisprudența instanțelor judecătorești în materie, a amânat pronunțarea pentru data de 23 noiembrie 2021 și, ulterior, pentru aceleași motive, pentru data de 27 ianuarie 2022. La această dată, în temeiul dispozițiilor art.57 și ale art.58 alin.(1) teza întâi din Legea nr.47/1992, Curtea a dispus amânarea pronunțării pentru data de 23 februarie 2022, iar, ulterior, în temeiul dispozițiilor art.51 alin.(1) teza întâi din Legea nr.47/1992, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 9 martie 2022, după care, în temeiul dispozițiilor art.57 și ale art.58 alin.(1) teza întâi din Legea nr.47/1992, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 16 martie 2022, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

3. Prin Încheierile din 8 martie 2019 și 8 octombrie 2019, pronunțate în Dosarele nr.39716/3/2018 și nr.33293/3/2018, **Tribunalul București – Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale și Curtea de Apel București – Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.II alin.(6) din Legea nr.130/2015 pentru completarea Legii nr.567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe**

lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice. Excepția a fost ridicată de Georgeta Bușoi într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri privind recalcularea pensiei și de Aurica Costea într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații referitoare la decizia de pensionare, aflată în stadiul procesual al apelului.

4. Prin Încheierea din 28 martie 2019, pronunțată în Dosarul nr.3641/30/2018, **Tribunalul Timiș – Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.II alin.(6) din Legea nr.130/2015 și ale art.68 din Legea nr.567/2004.** Excepția a fost ridicată de reclamantele Aneta Balta, Elena Maria Bungărdan și Elena Manole, într-o cauză având ca obiect obligația de a face, respectiv obligarea părților la eliberarea unei adeverințe și la rectificarea deciziilor de pensionare aflate în plată.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate,** autoarele acesteia susțin, în esență, că pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate, conform prevederilor Legii nr.567/2004, se actualizează ori de câte ori se majorează salariul de bază brut lunar al personalului auxiliar de specialitate în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și nivel al instanței sau parchetului, cu menținerea numai a sporurilor intrate în baza de calcul la acordarea pensiei de serviciu. Însă, din 3 aprilie 2011 și până la 17 mai 2018, fostul angajator – Înalta Curte de Casație și Justiție – nu a solicitat actualizarea pensiei de serviciu a autoarelor excepției de neconstituționalitate din Dosarele nr.747D/2019 și nr.2756D/2019.

6. Se arată că la data de 10 iunie 2015 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, Legea nr.130/2015, care completează prevederile Legii nr.567/2004 în ceea ce privește pensia de serviciu a personalului auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor judecătorești. Se afirmă că, prin dispozițiile acestei legi, pensia de serviciu a personalului auxiliar de specialitate se recalculează prin actualizarea pensiei la nivelul anului 2018 și din oficiu, în fiecare an, concomitent cu modificările valorii punctului de pensie, cu procentul corespunzător ratei de inflație utilizat la stabilirea valorii punctului de pensie, conform prevederilor Legii nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare.

7. Se susține că prevederile Legii nr.130/2015 nu se aplică persoanelor care beneficiază de pensie de serviciu în temeiul hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile sau, după caz, al hotărârilor judecătorești definitive, contrar principiilor consacrate prin dispozițiile constituționale ale art.20 și 53. Așadar, reglementarea unei astfel de dispoziții ce vizează o anumită parte a pensionarilor grefieri conduce la instituirea unui tratament discriminatoriu. Se afirmă că, practic, un grefier, pensionat în același timp cu autoarele excepției, cu aceeași încadrare, care nu a beneficiat de hotărâri judecătorești prin care s-a menținut pensia de serviciu stabilită inițial, are o pensie mai mare decât cei care au beneficiat de aceste hotărâri judecătorești. Mai mult, pensia de serviciu a acestuia se majorează anual, prin actualizarea dispusă din oficiu. Prin urmare, pensionarul care a ocupat funcția de personal auxiliar de specialitate și a beneficiat de hotărâri judecătorești cu privire la menținerea pensiei de serviciu stabilită inițial este discriminat din punctul de vedere al cuantumului acesteia, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă.

8. Se apreciază că, în temeiul dispozițiilor de lege criticate, s-au dispus măsuri neunitare și discriminatorii pentru aceeași categorie de personal, încălcându-se principiile universalității și egalității și aplicându-se un tratament degradant, prevederile discriminatorii ale art.II alin.(6) din Legea nr.130/2015 fiind invocate de către părțile pentru a nu da curs cererilor ce le sunt adresate.

9. Se consideră că, având în vedere interpretarea dată dispozițiilor art.II alin.(6) din Legea nr.130/2015, interpretare ce afectează substanța dreptului la pensie, este necesară o clarificare a înțelesului și a modului de interpretare și de aplicare a normei criticate, așa încât să conducă la stabilirea corectă a tuturor drepturilor, „inclusiv a coeficientului valorii de referință sectorială de care beneficiază grefierii în activitate”.

10. În final, în Dosarul nr.1019D/2019, se afirmă că se invocă și excepția de neconstituționalitate a prevederilor „art.68 din Legea nr.567/2004, cu ultimele modificări, deoarece încalcă dispoziții imperative ale Constituției prevăzute în art.15, art.16 și art.22”.

11. **Tribunalul București – Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale,** contrar art.29 alin.(4) din Legea nr.47/1992, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

12. **Tribunalul Timiș – Secția I civilă** își exprimă opinia în sensul că, prin dispozițiile art.II alin.(6) din Legea nr.130/2015 și cele ale art.68 din Legea nr.567/2004, nu sunt încălcate prevederile art.15, 16 și 22 din Constituție.

13. **Curtea de Apel București – Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale** apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, întrucât excluderea de la recalcularea drepturilor de pensie rezultând din prevederile de lege criticate conduce la instituirea unui tratament discriminatoriu, fără nicio justificare rezonabilă și obiectivă. Astfel, dispoziția legală ce exclude de la recalculare pensiile de serviciu ale persoanelor care beneficiază de pensie de serviciu în

temeiul hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile sau, după caz, al hotărârilor judecătorești definitive ignoră faptul că o asemenea pensie de serviciu se stabilește tot pe baza prevederilor legale incidente în materia drepturilor de pensie ale grefierilor, intervenția instanțelor de judecată fiind necesară tocmai pentru că au fost nesocotite dispozițiile legale de către casa de pensii la momentul emiterii deciziilor contestate.

14. Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

16. Prin Adresa cu nr.8781 din 4 noiembrie 2021, Curtea Constituțională, în temeiul art.76 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a solicitat curților de apel să comunice hotărâri judecătorești prin care acestea și tribunalele din circumscripția lor au soluționat cereri având ca obiect stabilirea pensiei/ actualizarea pensiei/ obligația de a face/ contestație decizie de pensionare, formulate în temeiul Legii nr.130/2015.

17. Curțile de apel, ca răspuns la solicitarea formulată de către Curtea Constituțională, au comunicat jurisprudența solicitată.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, înscrisurile aflate la dosare, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

18. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

19. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie, potrivit dispozitivelor încheierilor de sesizare, dispozițiile art.II alin.(6) din Legea nr.130/2015 pentru completarea Legii nr.567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.408 din 10 iunie 2015, și ale art.68 din Legea nr.567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1197 din 14 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare. Însă, având în vedere notele autoarelor excepției din Dosarul nr.1019D/2019, depuse în susținerea acesteia, potrivit cărora se invocă și neconstituționalitatea „art.68 din Legea nr.567/2004, cu ultimele modificări”, Curtea reține că acestea vizează de fapt dispozițiile art.68⁵ din Legea nr.567/2004, care reglementează condițiile de acordare a pensiei de serviciu. Dispozițiile art.II alin.(6) din Legea nr.130/2015 au următorul cuprins: „*Prevederile prezentei legi nu se aplică persoanelor care beneficiază de pensie de serviciu în temeiul hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile sau, după caz, al hotărârilor judecătorești definitive.*”.

20. În opinia autoarelor excepției, prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art.15 privind universalitatea, ale art.16 care consacră egalitatea în drepturi, ale art.20 referitoare la tratatele internaționale privind drepturile omului, ale art.22 referitoare la dreptul la viață și la integritate fizică și psihică și ale art.53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că Legea nr.567/2004 a prevăzut, în redactarea inițială a art.68, acordarea pensiei de serviciu personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea. Prin art.1 lit.c) din Legea nr.119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.441 din 30 iunie 2010, s-a dispus transformarea acestor pensii de serviciu în pensii în înțelesul Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, lege publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.140 din 1 aprilie 2000. Ca urmare, pensiile personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea au fost recalculat în temeiul principiului contributivității. Abrogând Legea nr.19/2000, Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.852 din 20 decembrie 2010, a abrogat totodată, prin art.196 lit.f), și dispozițiile art.68-68¹ alin.(2) și ale art.68²-68⁴ din Legea nr.567/2004. Pensiile acordate personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea au fost acordate, în continuare, pe principii contributive, în temeiul Legii nr.263/2010. Ulterior, considerând că se impune acordarea din nou a pensiei de serviciu personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești

și al parchetelor de pe lângă acestea, personalului de specialitate criminalistică și personalului care ocupă funcții auxiliare de specialitate criminalistică, precum și tehnicienilor criminaliști din cadrul parchetelor, legiuitorul, prin art.I din Legea nr.130/2015, prevede completarea Legii nr.567/2004 cu art.68⁵ care stabilește condițiile acordării acestui drept.

22. Anterior modificărilor operate prin Legea nr.130/2015, unii grefieri, printre care și autoarele excepții de neconstituționalitate, au obținut în instanță anularea operațiunilor de recalculare și revizuire realizate în temeiul Legii nr.119/2010 și menținerea în plată a pensiilor de serviciu acordate în baza Legii nr.567/2004, în forma inițială.

23. Curtea reține că, prin Decizia nr.502 din 17 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.929 din 5 noiembrie 2018, paragraful 22, a constatat că odată cu acordarea din nou a dreptului la pensie de serviciu, Legea nr.130/2015 a stabilit totodată și condițiile în care acesta se acordă, însă aceste dispoziții nu reprezintă o repunere în fondul activ al legislației a dispozițiilor abrogate ale art.68 din Legea nr.567/2004, ci o reglementare nouă, de sine stătătoare, care își produce efectele de la intrarea sa în vigoare pentru viitor. Totodată, la paragraful 25, Curtea a reținut că persoanele prevăzute la art.II alin.(1) din Legea nr.130/2015, respectiv personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești, al parchetelor de pe lângă acestea, al fostelor notariate de stat, precum și al fostelor arbitraje de stat sau departamentale sunt cele care, la data intrării în vigoare a legii, beneficiază de o categorie de pensie din sistemul public de pensii și au obținut pensia de serviciu în temeiul Legii nr.130/2015. Din contră, persoanele menționate în ipoteza art.II alin.(6) din aceeași lege beneficiază de pensia de serviciu în baza hotărârilor judecătorești având ca temei legislația anterioară Legii nr.130/2015. Prin urmare, temeiurile legale ale acordării dreptului la pensie de serviciu sunt diferite în cazul celor două categorii de persoane. Or, situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca o încălcare a dispozițiilor constituționale care consacră egalitatea în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și discriminări (a se vedea, în acest sens, și Decizia nr.861 din 28 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.45 din 22 ianuarie 2007).

24. Astfel, analizând conținutul normativ al Legii nr.130/2015, Curtea observă că aceasta reglementează două ipoteze: art.I al legii vizează ipoteza acordării pentru viitor a pensiei de serviciu persoanelor care vor îndeplini condițiile prevăzute de lege și art.II al legii – normă cu caracter tranzitoriu și reparatoriu – se referă la ipoteza persoanelor în privința cărora pensiile de serviciu aflate în plată au fost transformate în pensii contributive, conform prevederilor Legii nr.119/2010, precum și la cea a persoanelor care nu au beneficiat de o pensie de serviciu ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr.119/2010 și a Legii nr.263/2010.

25. Așadar, Curtea reține că, potrivit art.II alin.(5) din Legea nr.130/2015, în situația persoanelor prevăzute la alin.(1)-(4) ale aceluiași articol, care îndeplinesc condițiilor impuse de lege, pensia de serviciu se acordă la cerere, se cuvine și se plătește începând cu luna următoare înregistrării acesteia la casa teritorială de pensii din raza de domiciliu sau de reședință a solicitantului sau, după caz, la casa de pensii sectorială competentă.

26. Analizând prevederile Legii nr.130/2015, Curtea observă că pentru beneficiarii unei pensii din sistemul public [vizați de norma tranzitorie reprezentată de art.II alin.(1) din Legea nr.130/2015] baza de calcul a pensiei de serviciu o reprezintă media salariilor de bază brute lunare din ultimele 12 luni anterioare lunii în care se depune cererea de pensionare, realizate de personalul auxiliar de specialitate aflat în activitate în condiții identice de funcție, vechime, grad sau treaptă și nivel al instanței sau parchetului unde a funcționat solicitantul înaintea eliberării din funcția de personal auxiliar de specialitate, precum și media sporurilor, în procent, avute în ultimele 12 luni anterioare lunii în care acesta a fost eliberat din funcție.

27. Referitor la actualizarea pensiei de serviciu, potrivit art.68⁵ alin.(10) din Legea nr.567/2004, astfel cum a fost completată prin art.I din Legea nr.130/2015, acesta se realiza *„din oficiu, în fiecare an, odată cu modificările valorii punctului de pensie, cu procentul corespunzător ratei inflației utilizat la stabilirea valorii punctului de pensie, conform prevederilor Legii nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare. Dacă în urma actualizării rezultă o pensie de serviciu mai mică, se păstrează pensia aflată în plată.”*

28. Curtea observă că, ulterior, dispozițiile art.68⁵ alin.(10) din Legea nr.567/2004 au fost modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.648 din 7 august 2017, în sensul că *„Pensia de serviciu se actualizează, din oficiu, în fiecare an, cu rata medie anuală a inflației, indicator definitiv, cunoscut la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea și comunicat de Institutul Național de Statistică. Dacă în urma actualizării rezultă o pensie mai mică, se păstrează pensia aflată în plată.”*. Totodată, potrivit art.VIII alin.(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.226/2020 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și

completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1332 din 31 decembrie 2020, și art.XLIII alin.(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1202 din 18 decembrie 2021, prin derogare de la art.68⁵ alin.(10) din Legea nr.567/2004, în anii 2021 și 2022 pensiile de serviciu stabilite în condițiile legii nu se actualizează cu rata medie anuală a inflației.

29. Curtea reține că, potrivit art.68⁵ alin.(15) din Legea nr.567/2004, prevederile acestei legi, referitoare la pensii, se completează cu cele ale legislației privind pensiile din sistemul public de pensii cu privire la modalitățile de stabilire și plată, la modificarea, suspendarea, reluarea, încetarea, recuperarea sumelor încasate necuvenit și jurisdicția. Astfel, potrivit art.107 alin.(1) din Legea nr.263/2010, în situația în care, ulterior stabilirii și/sau plății drepturilor de pensie, se constată diferențe între sumele stabilite și/sau plătite și cele legal cuvenite, casa teritorială de pensii operează, din oficiu sau la solicitarea pensionarului, modificările ce se impun, prin decizie de revizuire. De asemenea, potrivit art.107 alin.(3) din Legea nr.263/2010, pensia poate fi recalculată prin adăugarea veniturilor și/sau a stagiilor de cotizare, perioadelor asimilate stagiilor de cotizare prevăzute de lege și prin valorificarea altor documente de natură să conducă la modificarea drepturilor de pensie, nevalorificate la stabilirea acesteia. Totodată, potrivit art.107 alin.(4) din Legea nr.263/2010, pensionarii pentru limită de vârstă care, după data înscrierii la pensie, realizează stagiul de cotizare, pot solicita recalcularea pensiei, în condițiile legii.

30. Cu privire la critica de neconstituționalitate a dispozițiilor art.II alin.(6) din Legea nr.130/2015, formulată din perspectiva unui tratament discriminatoriu reglementat în privința categoriei pensionarilor grefieri care au obținut în instanță, prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile sau, după caz, hotărâri judecătorești definitive, acordarea pensiei de serviciu, Curtea constată temeinicia acesteia din perspectiva argumentelor ce vor fi prezentate.

31. Astfel, cu privire la principiul egalității în drepturi, Curtea Constituțională a reținut într-o jurisprudență constantă, începând cu Decizia Plenumului nr.1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.69 din 16 martie 1994, că acesta presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. Ca urmare, situațiile în care se află anumite categorii de persoane trebuie să difere în esență pentru a se justifica deosebirea de tratament juridic, iar această deosebire de tratament trebuie să se bazeze pe un criteriu obiectiv și rațional (a se vedea, în acest sens, cu titlu exemplificativ, Decizia nr.86 din 27 februarie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.207 din 31 martie 2003, Decizia nr.476 din 8 iunie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.599 din 11 iulie 2006, Decizia nr.573 din 3 mai 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.363 din 25 mai 2011, sau Decizia nr.366 din 25 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.644 din 2 septembrie 2014, paragraful 55, Decizia nr.755 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.101 din 9 februarie 2015, paragraful 23). Principiul egalității în drepturi nu înseamnă uniformitate, încălcarea principiului egalității și nediscriminării existând atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără o motivare obiectivă și rezonabilă, sau dacă există o disproporție între scopul urmărit prin tratamentul inegal și mijloacele folosite (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.20 din 24 ianuarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.243 din 10 aprilie 2002, Decizia nr.156 din 15 mai 2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.339 din 26 iunie 2001, Decizia nr.310 din 7 mai 2019, Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.663 din 9 august 2019). Nesocotirea principiului egalității are drept consecință neconstituționalitatea discriminării care a determinat, din punct de vedere normativ, încălcarea principiului. Curtea a mai stabilit că discriminarea se bazează pe noțiunea de „excludere de la un drept” (Decizia Curții Constituționale nr.62 din 21 octombrie 1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.49 din 25 februarie 1994), iar remediu constituțional specific, în cazul constatării neconstituționalității discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.685 din 28 iunie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.470 din 11 iulie 2012, Decizia nr.164 din 12 martie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.296 din 23 mai 2013, sau Decizia nr.681 din 13 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.889 din 8 decembrie 2014). În schimb, privilegiul se definește ca un avantaj sau favoare nejustificată acordată unei persoane/categorii de persoane; în acest caz, neconstituționalitatea privilegiului nu echivalează cu acordarea beneficiului acestuia tuturor persoanelor/categoriilor de persoane, ci cu eliminarea sa, respectiv cu eliminarea privilegiului nejustificat acordat. Așadar, Curtea a reținut că sintagma „*fără privilegii și fără discriminări*” din cuprinsul art.16 alin.(1) din Constituție privește două ipoteze normative distincte, iar incidența uneia sau alteia dintre acestea implică, în mod necesar, sancțiuni de drept constituțional diferite astfel cum s-a arătat mai sus. În același sens este și jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat, în aplicarea prevederilor art.14 din Convenția

privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind interzicerea discriminării, că reprezintă o încălcare a acestor prevederi orice diferență de tratament săvârșită de stat între indivizi aflați în situații analoage, fără o justificare obiectivă și rezonabilă (de exemplu, prin Hotărârea din 13 iunie 1979, pronunțată în Cauza *Marckx împotriva Belgiei*, Hotărârea din 13 noiembrie 2007, pronunțată în Cauza *D.H. și alții împotriva Republicii Cehe*, paragraful 175, Hotărârea din 29 aprilie 2008, pronunțată în cauza *Burden împotriva Regatului Unit*, paragraful 60, Hotărârea din 16 martie 2010, pronunțată în Cauza *Carson și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 61).

32. Aplicând aceste statuări în prezenta cauză, Curtea constată că excluderea persoanelor care beneficiază de pensia de serviciu în temeiul hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile sau, după caz, hotărâri judecătorești definitive, de la dreptul/ posibilitatea recalculării sau actualizării drepturilor de pensie conduce la instituirea unui tratament discriminatoriu, fără nicio justificare obiectivă și rezonabilă. Prin excluderea instituită, legiuitorul a ignorat faptul că pensia de serviciu stabilită în temeiul unei hotărâri judecătorești se întemeiază pe aceleași prevederi legale pe baza cărora autoritatea administrativă competentă – casa de pensii – stabilește drepturile de pensie ale grefierilor.

33. Curtea reține că, prin pronunțarea hotărârii judecătorești, instanța nu face decât să analizeze legalitatea și temeinicia deciziei de pensie emise anterior de către casa de pensii, fără a se transforma în emitentul acestei decizii și fără a aplica alte dispoziții legale decât cele care stau la baza deciziilor emise de casele de pensii. Prin urmare, existența unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile sau, după caz, definitive, prin care s-a menținut în plată pensia de serviciu stabilită inițial nu poate justifica ulterior aplicarea unui tratament diferențiat titularului dreptului de pensie din perspectiva dreptului la recalculare sau actualizare.

34. Având în vedere aceste argumente, Curtea constată că excluderea de la dreptul/ posibilitatea recalculării sau actualizării drepturilor de pensie a persoanelor care beneficiază de pensie de serviciu în temeiul hotărârilor judecătorești, reglementată de art.II alin.(6) din Legea nr.130/2015, creează o discriminare, fără nicio justificare obiectivă și rezonabilă, în cadrul aceleiași categorii de beneficiari ai pensie de serviciu, respectiv grefieri. Ca atare, dispozițiile art.II alin.(6) din Legea nr.130/2015 contravin prevederilor constituționale ale art.16 alin.(1) care consacră egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără discriminări.

35. Curtea constată că remediul constituțional specific, în ipoteza constatării neconstituționalității discriminării, în prezenta cauză, îl reprezintă acordarea beneficiului recalculării sau actualizării drepturilor de pensie și persoanelor care beneficiază de pensie de serviciu în temeiul hotărârilor judecătorești.

36. Totodată, Curtea constată că dispozițiile de lege criticate stabilind că prevederile Legii nr.130/2015 nu se aplică persoanelor care beneficiază de pensie de serviciu în temeiul hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile sau, după caz, al hotărârilor judecătorești definitive, contravin și prevederilor constituționale ale art.124 și 126 referitoare la înfăptuirea justiției și la instanțele judecătorești. Astfel, cu privire la efectele hotărârilor judecătorești, în jurisprudența sa, Curtea a statuat că înfăptuirea justiției, în numele legii, are semnificația că actul de justiție izvorăște din normele legale, iar forța lui executorie derivă tot din lege. Altfel spus, hotărârea judecătorească reprezintă un act de aplicare a legii pentru soluționarea unui conflict de drepturi sau interese, constituind un mijloc eficient de restabilire a ordinii de drept democratice și de eficientizare a normelor de drept substanțial. Datorită acestui fapt, hotărârea judecătorească — desemnând tocmai rezultatul activității judiciare — reprezintă, fără îndoială, cel mai important act al justiției. Hotărârea judecătorească, având autoritate de lucru judecat, răspunde nevoii de securitate juridică, părțile având obligația să se supună efectelor obligatorii ale actului jurisdicțional, fără posibilitatea de a mai pune în discuție ceea ce s-a stabilit deja pe calea judecătării. Prin urmare, hotărârea judecătorească definitivă și irevocabilă se situează în sfera actelor de autoritate publică, fiind investită cu o eficiență specifică de către ordinea normativă constituțională. Pe de altă parte, un efect intrinsec al hotărârii judecătorești îl constituie forța executorie a acesteia, care trebuie respectată și executată atât de către cetățeni, cât și de autoritățile publice. Or, a lipsi o hotărâre definitivă și irevocabilă de caracterul ei executoriu reprezintă o încălcare a ordinii juridice a statului de drept și o obstrucționare a bunei funcționări a justiției (a se vedea în acest sens Decizia nr.686 din 26 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.68 din 27 ianuarie 2015, paragraful 20, Decizia nr.972 din 21 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.800 din 28 noiembrie 2012, Decizia nr.460 din 13 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.762 din 9 decembrie 2013, și Decizia nr.794 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.1029 din 21 decembrie 2016, paragraful 24). De asemenea, Curtea a stabilit că sensul art.124 alin.(1) din Constituție este acela că organele care înfăptuiesc justiția și care, potrivit art.126 alin.(1) din Constituție, sunt instanțe judecătorești trebuie să respecte legea, de drept material sau procesual, aceasta fiind cea care determină comportamentul persoanelor fizice și juridice în sfera publică și în circuitul civil. Dispoziția constituțională consacră principiul legalității actului

de justiție și trebuie corelată cu prevederea art.16 alin.(2) din Constituție, potrivit căreia „*Nimeni nu este mai presus de lege*”, și cu cea a art.124 alin.(3) din Constituție, care prevede alte două principii constituționale: independența judecătorului și supunerea lui numai legii (a se vedea în acest sens Decizia nr.460 din 13 noiembrie 2013, precitată).

37. Aplicând aceste considerente de principiu rezultate din jurisprudența sa la speță, Curtea reține că dispoziția legală criticată lipsește de efecte juridice hotărârea judecătorească prin care s-au stabilit, odată cu dreptul la pensie de serviciu, implicit toate consecințele ce decurg din acordarea acesteia, inclusiv actualizarea sau recalcularea acesteia. Astfel, hotărârea judecătorească reprezintă un act de aplicare a legii pentru soluționarea unui conflict de drepturi sau interese și un mijloc eficient de restabilire a ordinii de drept și de eficientizare a normelor de drept substanțial, având în vedere că, în procesul de aplicare a legii, scopul interpretării unei norme juridice constă în a stabili care este sfera situațiilor de fapt concrete la care norma juridică respectivă se referă și în a se asigura astfel corecta aplicare a acelei norme. Așadar, nicio altă autoritate nu poate controla, anula ori modifica o hotărâre a unei instanțe judecătorești sau o măsură dispusă de instanță ori de un judecător, în legătură cu activitatea de judecată. Or, dispozițiile criticate, lipsind de efecte juridice hotărârile judecătorești prin care s-a stabilit dreptul la pensie de serviciu, inclusiv dreptul/ posibilitatea recalculării sau actualizării acesteia, contravin principiului îmfăptuirii justiției în numele legii și principiului realizării justiției numai prin instanțele judecătorești, principii consacrate la nivel constituțional în art.124 și 126.

38. În ceea ce privește prevederile art.68⁵ din Legea nr.567/2004, criticate în Dosarul nr.1019D/2019, Curtea reține că autoarele excepției de neconstituționalitate s-au limitat în motivarea acesteia la trimiterea la dispozițiile constituționale, fără să arate, în mod concret, în ce constă contrarietatea astfel reclamată. Or, potrivit art.10 alin.(2) din Legea nr.47/1992, sesizările adresate Curții Constituționale trebuie motivate și, prin urmare, Curtea nu se poate substitui autorului excepției în ceea ce privește formularea unor motive de neconstituționalitate. Acest fapt ar avea semnificația exercitării unui control de constituționalitate din oficiu, ceea ce este inadmisibil în raport cu dispozițiile art.146 din Constituție. De altfel, prin Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.12 din 6 ianuarie 2012, Curtea Constituțională a statuat că orice excepție de neconstituționalitate trebuie să aibă o anumită structură inerentă și intrinsecă, ce va cuprinde trei elemente: „textul contestat din punctul de vedere al constituționalității, textul de referință pretins încălcat, precum și motivarea de către autorul excepției a relației de contrarietate existente între cele două texte, cu alte cuvinte, motivarea neconstituționalității textului criticat. [...] În condițiile în care primele două elemente pot fi determinate absolut, al treilea element comportă un anumit grad de relativitate determinat tocmai de caracterul său subiectiv. Astfel, motivarea în sine a excepției, ca element al acesteia, nu este neapărat un criteriu material sau cantitativ, ci, dimpotrivă, ea rezultă din dinamica primelor elemente. Prin urmare, materialitatea motivării excepției nu este o condiție *sine qua non* a existenței acesteia.” De aceea, Curtea a constatat că, în situația în care textul de referință invocat este suficient de precis și clar, astfel încât instanța constituțională să poată reține, în mod rezonabil, existența unei minime critici de neconstituționalitate, ea este obligată să analizeze pe fond excepția de neconstituționalitate și să considere, deci, că autorul acesteia a respectat și a cuprins în excepția ridicată cele 3 elemente menționate.

39. Însă, în prezenta cauză, indicarea temeiurilor constituționale nu este suficientă pentru determinarea, în mod rezonabil, a criticilor vizate de autoare. În același sens a statuat Curtea și prin Decizia nr.785 din 16 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.646 din 9 septembrie 2011, prilej cu care a stabilit că „simpla enumerare a unor dispoziții constituționale sau convenționale nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate. Dacă ar proceda la examinarea excepției de neconstituționalitate motivate într-o asemenea manieră eliptică, instanța de control constituțional s-ar substitui autorului acesteia în formularea unor critici de neconstituționalitate, ceea ce ar echivala cu un control efectuat din oficiu, inadmisibil însă în condițiile în care art.29 alin.(4) din Legea nr.47/1992 precizează că «*sesizarea Curții Constituționale se dispune de către instanța în fața căreia s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia instanței asupra excepției, și va fi însoțită de dovezile depuse de părți*»”.

40. În consecință, dat fiind caracterul general al textelor constituționale invocate, precum și lipsa explicitării pretensei relații de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea, Curtea constată că nu se poate identifica în mod rezonabil nicio critică de neconstituționalitate, așa încât excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.68⁵ din Legea nr.567/2004 este inadmisibilă.

41. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, al art.1-3, al art.11 alin.(l) lit.A. d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Georgeta Bușoi în Dosarul nr.39716/3/2018 al Tribunalului București – Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, de Aneta Balta, Elena Maria Bungărdean și Elena Manole, în Dosarul nr.3641/30/2018 al Tribunalului Timiș – Secția I civilă și de Aurica Costea în Dosarul nr.33293/3/2018 al Curții de Apel București – Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și constată că dispozițiile art.II alin.(6) din Legea nr.130/2015 pentru completarea Legii nr.567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice sunt neconstituționale.

2. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.68⁵ din Legea nr.567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, excepție ridicată de Aneta Balta, Elena Maria Bungărdean și Elena Manole în Dosarul nr.3641/30/2018 al Tribunalului Timiș – Secția I civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, Tribunalului București – Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, Tribunalului Timiș – Secția I civilă și Curții de Apel București – Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data 16 martie 2022.